

Hur går det för företaget?

En fallstudie om företaget X interna redovisning och bokslut

Marcus Fröjdman

Lärdomsprov

Företagsekonomi

2024

Lärdomsprov

Marcus Fröjdman

Hur går det för företaget? En fallstudie om företaget X interna redovisning och bokslut.

Yrkeshögskolan Arcada: Företagsekonomi, 2024.

Identifikationsnummer:

Uppdragsgivare:

Företaget X

Sammandrag:

Företagets viktigaste mål är att överleva och den ekonomiska situationen kan ses från redovisning om det går bra eller dåligt. Med externa redovisningen redogörs företagets ekonomiska situation i bokslutsrapporter som den interna redovisningen är grunden för. Syftet i denna fallstudie är att undersöka om företaget X inom säkerhetsteknikbranschen använder de valda ekonomistyrningens metoder för att planera och uppfölja sin ekonomiska situation med att undersöka det med en deduktiv kvalitativ metod som en semistrukturerad intervju. Som sedan med en deduktiv och induktiv kvantitativ metod har undersökts företaget X:s och två konkurrenters bokslutsrapporter under de tre senaste räkenskapsperioder för att få insyn på företaget X:s ekonomiska situation och position till konkurrenterna. Resultaten visar att företaget X använder delvis de valda ekonomistyrningens metoder för deras interna redovisning som syns i deras bokslutsrapporter som en god lönsamhet, soliditet och likviditet. Positionen är i mitten till de två konkurrenterna då företaget X har bättre lönsamhet, soliditet och likviditet än konkurrent A och lika i soliditet och likviditet med konkurrent B men företaget X har sämre lönsamhet. Företaget X ligger efter båda konkurrenterna i lagervärde som företaget X har störst och täcktid på över ett halvt år, som med kortfristiga skulder har sänkt på likviditeten och soliditeten under den sista räkenskapsperioden.

Nyckelord:

Extern redovisning, Bokslutsrapporter, Prestationsmått, Intern redovisning, Ekonomistyrning

Degree Thesis

Marcus Fröjdman

How is it going for the company? A case study of company X management accounting and financials.

Arcada University of Applied Sciences: Business administration, 2024.

Identification number:

Commissioned by:

Company X

Abstract:

The company's most important goal is to survive, and their financial situation can be observed from accounting whether it is strong or weak. With financial accounting, the company's financial situation is reported in financial statements for which management accounting is the basis. The purpose of this case study is to investigate whether company X in the security technology industry uses the selected management accounting methods to plan and monitor its financial situation by investigating it with a deductive qualitative method as a semi-structured interview. Which has then been investigated with a deductive and inductive quantitative method company X and two competitors' financial statements for the last three accounting periods to gain insight into company X's financial situation and position to competitors. The results show that company X partially uses the chosen management accounting method, which is witnessed in their financial statements as a good profitability, solvency, and liquidity. Their position is in the middle of the two competitors as they have better performance measures than competitor A and company X has equal solvency and liquidity with competitor B but have worse profitability. Company X is behind both competitors in inventory value, which company X has the largest and days inventory outstanding of over half a year, which with its short-term liabilities has reduced liquidity and solvency during the last accounting period.

Keywords:

Financial accounting, Financial statements, Financial ratios, Management accounting

Opinnäyte

Marcus Fröjdman

Miten yrityksellä menee? Tapaustutkimus yritys X:n sisäisestä laskentatoimesta ja tilinpäätöksestä.

Yrkeshögskolan Arcada: Liiketalous, 2024.

Tunnistenumero:

Toimeksiantaja:

Yritys X

Tiivistelmä:

Yrityksen tärkein tavoite on selviytyä omassa markkinassaan, ja taloudellinen tilanne ilmenee kirjanpidosta. Sen perusteella pystyy hahmottamaan, meneekö yrityksellä toiminnassaan hyvin vai huonosti. Ulkoisella laskentatoimella yhtiön taloudellinen tilanne kootaan tilinpäätökseen, minkä perustana on sisäinen laskentatoimi. Tämän tapaustutkimuksen tarkoituksena on selvittää, käyttääkö turvatekniikanalan pienyritys, josta tässä tutkimuksessa käytetään anonymisoinnin takia nimikettä ”yritys X”, valittuja sisäisen laskentatoimen menetelmiä taloudellisen tilanteensa suunnitteluun ja seurantaan. Tutkimus toteutetaan deduktiivisella kvalitatiivisella menetelmällä puolistrukturoituna haastatteluna. Lisäksi yritys X:n ja kahden kilpailijan tilinpäätöksiä tutkitaan kolmelta viimeiseltä tilikaudelta deduktiivisella ja induktiivisella kvantitatiivisella menetelmällä, jotta yritys X:n taloudellisesta tilanteesta ja asemasta verrattuna kilpailijoihin on mahdollista rakentaa selkeä kokonaiskuva.

Tulokset osoittavat, että yritys X käyttää osittain valittuja sisäisen laskentatoimen menetelmiä, mikä näkyy yrityksen tilinpäätöksessä hyvänä kannattavuutena, vakavaraisuutena ja maksuvalmiutena. Yrityksen asema suhteessa kahteen kilpailijaan ilmenee niin, että yritys X:llä on parempi kannattavuus, vakavaraisuus ja maksuvalmius kuin kilpailija A:lla sekä samanlainen vakavaraisuus ja maksuvalmius kilpailija B:n kanssa, mutta yritys X:n kannattavuus on kuitenkin tätä huonompi. Yritys X on varastoarvossa jäljessä molempia kilpailijoitaan. Yhtiöllä X se on suurin ja sillä on pitkäaikaisin kiertonopeus, mikä

lyhytaikaisten velkojen nousulla on heikentänyt vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta viimeisimmällä tilikaudella.

Avainsanat:

Ulkoinen laskentatoimi, Tilinpäätös, Taloudelliset tunnusluvut, Sisäinen laskentatoimi

Innehåll

1	INLEDNING	9
1.1	Problemformulering	9
1.2	Syfte	10
1.3	Avgränsning	11
1.4	Definitioner	11
1.5	Presentation av företagen	12
2	TEORI.....	12
2.1	Ekonomistyrning.....	12
2.1.1	Grundbegrepp	13
2.1.2	Extern redovisning	14
2.1.3	Intern redovisning	14
2.1.4	Resultatplanering	15
2.1.5	Volym	15
2.1.6	Kostnader	16
2.1.7	Prissättning.....	16
2.1.8	Budgetering.....	17
2.1.9	Huvudbudgetar.....	17
2.1.10	Budgetprocessen	18
2.2	Prestationsmätning	18
2.2.1	Lönsamhet.....	19
2.2.2	Soliditet	19
2.2.3	Likviditet.....	20
2.2.4	Horisontal analys	20
2.2.5	Lager	20
3	METOD	21
3.1	Val av metod	21
3.2	Respondenter.....	22
3.3	Intervjuguide	22
3.4	Tillvägagångssättet	23
3.5	Analys av data.....	24
3.6	Validitet och reliabilitet	24
3.7	Etiska frågor.....	25
4	RESULTAT	26

4.1	Intervju	26
4.2	Prestationsmätt	28
4.2.1	Lönsamhet	28
4.2.2	Soliditet	33
4.2.3	Likviditet	35
4.2.4	Lager	36
5	DISKUSSION	38
5.1	Företaget X ekonomistyrning	38
5.1.1	Planering	38
5.1.2	Uppföljning	39
5.1.3	Analys	40
5.2	Bokslutsrapporter	40
5.2.1	Lönsamhet	40
5.2.2	Soliditet	41
5.2.3	Likviditet	41
5.2.4	Lager	42
5.3	Sammandrag av diskussionen	42
5.4	Metoddiskussion	43
6	SLUTSATSER	44
6.1	Studiens begränsningar	45
6.2	Förslag till vidare undersökningar	45
	Källor	46
	Bilagor	47
	Intervjuguide på svenska	47
	Intervjuguide på finska	47

Figurer och tabeller

Figur 1 Räntabilitet. Andersson & Funck (2020)	19
Figur 2 Horisontal analys av förändring av omsättningen.....	28
Figur 3 Räntabilitet	29
Figur 4 Bruttomarginal	30
Figur 5 EBITDA	30
Figur 6 EBIT	31
Figur 7 Vinstmarginal	32
Figur 8 Nettomarginal.....	32
Figur 9 Skuldsättningsgrad	33
Figur 10 Räntetäckningsgrad	34
Figur 11 Företaget X skuld	34
Figur 12 Balanslikviditet.....	35
Figur 13 Kassalikviditet.....	36
Figur 14 Lagrets täcktid i veckor.....	36
Figur 15 Lagervärde/Omsättningen	37
Figur 16 Lagervärde/Aktiva.....	38
Tabell 1 Horisontal analys av förändring av omsättningen	28
Tabell 2 Räntabilitet.....	29
Tabell 3 Bruttomarginal	29
Tabell 4 EBITDA.....	30
Tabell 5 EBIT	31
Tabell 6 Vinstmarginal	31
Tabell 7 Nettomarginal	32
Tabell 8 Skuldsättningsgrad.....	33
Tabell 9 Räntetäckningsgrad.....	33
Tabell 10 Företaget X skuld.....	34
Tabell 11 Balanslikviditet	35
Tabell 12 Kassalikviditet	35
Tabell 13 Lagrets täcktid i veckor	36
Tabell 14 Lagervärde/Omsättningen.....	37
Tabell 15 Lagervärde/Aktiva	37

1 INLEDNING

För att ett företag ska kunna fungera måste den ha kapital för att finansiera sin verksamhet, kunnig arbetskraft för att driva affärsverksamheten och kunder som har intresse att köpa de erbjudna produkterna. Driva företaget är en pågående process och det finns såväl möjligheter som risker. Möjligheter är att försäljningen stiger och företagets vinst ökar, men detta är inte självklart. Ökad försäljning kan höja kostnaderna som kan även leda till förminskad vinst om inte kostnadskonstruktionen följs eller de höjda kostnaderna i inköpen kan orsaka brist i kassaflödet så att företaget inte har kapital att betala omgående skulder och hamna i konkurs före inkomsten hinner anlända. Som risk är också att företaget känner sig för bekväm i den nuvarande situationen och försummar planeringen av fortsättningen.

Ekonomistyrning är en viktig del för affärsverksamheten då den hjälper med att planera och uppfölja den ekonomiska situationen för företaget genom att analysera data, så besluten kan vara rätt dimensionerade och fokuserade till behovet.

Efter att ha studerat ekonomistyrning och datadrivna insikter och beslutsfattande hade jag stort intresse att utöva det lärda och utvidga mitt kunnande inom dessa områden. Jag har erfarenhet genom mina arbetsuppgifter med planering och anskaffning av säkerhetsteknik som är branschen för ämnesområdet.

Då jag studerade företagsekonomi och tänkte på potentiella slutarbetsämnen kontaktade jag företaget X ifall jag kunde göra slutarbetet för dem. De var intresserade av detta och diskussionen för det möjliga ämnet påbörjades. Ramen för uppdraget var inom ekonomistyrning och då beslöts det att göra en undersökning hur det går för företaget X i jämförelse inom branschen.

1.1 Problemformulering

Företag grundas för det finns en idé vad de vill göra eller respons till något behov. Då utförs operativ verksamhet för att producera produkter eller tjänster som möter marknadens behov. Det krävs en hel del andra funktioner också inom företaget för att driva verksamheten, så som marknadsföring, kundservice, bokföring, för att nämna några.

I ett småföretag med liten personal, kan största delen av resurserna gå till den operativa verksamheten och de andra funktionerna är fokuserade på enskilda personer eller görs vid sidan om allt annat arbete. Då är problemet att det inte finns tillräckligt med tid eller kunskap på de mer specialiserade områdena som större företag har egna avdelningar för. Företaget kan köpa tjänsten från andra företag och detta kan vara lönsamt, men det innebär att företaget bör veta vad för tjänst de ska köpa.

Parjanen (2019) beskriver i sitt slutarbete att redovisaren på en viss nivå har möjlighet att se varningar om företaget finns i en riskzon för att gå i konkurs, men det behövs kunskap inom branschen för att se de rätta kännetecknen, och att det är viktigt för företaget att de har en plan för framtiden så resurserna kan användas rätt. Företaget måste alltså uppfölja sin ekonomiska situation eller köpa bokföring som innehåller rapportering med kommentarer om företagets ekonomiska läge. Företaget bör också ha långsiktighet för att planera utvecklingen och reaktionsförmågan med tanke på förändrade omständigheter till exempel hur cyklisk är branschen.

1.2 Syfte

I denna undersökning är syftet att se hur det går för företaget X genom att jämföra företaget X med konkurrenter inom samma bransch.

Forskningsfrågor som har valts för att svara på undersökningen är

- Använder företaget X intern redovisning och budgetering för att planera och uppfölja sin ekonomiska situation?
- Vilken position har företag X jämfört med konkurrenterna i samma storleksklass?

För att få insyn i företag X ekonomiska situation, undersöker jag hur de planerar och följer sin ekonomi med att spegla det till teorier om ekonomistyrning. Med information om företaget X ekonomistyrning, observerar jag hur det syns i deras bokslut. Då är delen av jämförelse med konkurrenterna möjligt att fokusera på de delarna där företaget X har bättre eller sämre situation och ifall läget är på en bra eller dålig nivå för alla företagen. Jämförelsen utförs med att analysera finansiella nyckeltal från bokslutsrapporter.

1.3 Avgränsning

För att jämförelsen till andra företag ska vara praktisk har två konkurrenter valts enligt tre kriterier. Det första är att företagsbeskrivningen på Asiakastiето ska innehålla likadana produkter och service som Företag X erbjuder, det andra är att de ska medverka i samma geografiska segment och det tredje är att de är småföretag så likadana i de tre kriterierna som är nämnda i kapitel 1.4 definitioner.

Företagens ekonomiska situation undersöks på bokslutsnivå med prestationsmått. I prestationsmått är granskade de finansiella nyckeltal som är lämpliga för tjänsteföretag och det som framkommit i analysen av bokslutsrapporterna. Tidsperioden omfattar de tre senaste tillgängliga boksluten och för att företagen kan ha olika tidsperioder för räkenskapsår har boksluten valts så att de börjar år 2020.

Undersökningen om företaget X ekonomistyrning är inriktad på de ekonomistyrningens metoder som har starkt samband till bokslutsrapporter det vill säga resultaträkning och balansräkning. På grund av detta har i denna studie valts att fokusera på resultatplanering och huvudbudgetering.

1.4 Definitioner

I detta arbete används säkerhetsteknik-termen för elektronisk säkerhet i byggnader relaterat till övervakning, förhindrande, uppteckning och utredning av brott och annan illegal aktivitet en människa kan göra eller som kan i vissa fall ha blivit orsakad av tekniska fel. Till detta ändamål används bland annat kameror, inbrottslarm och passersystem (Leskinen, 2004).

Enligt bokföringslagen (30.12.1997/1336) räknas till småföretag företag som får maximalt överskrida ett av tre gränsvärden, balansomslutning får vara maximalt 6.000.000 euro, omsättning bör vara under 12.000.000 euro och i medeltal ha under 50 anställda personer under räkenskapsperioden.

Företaget X nämns så i texten, de två företagen som används för jämförelse kallas för konkurrenter. Företagen används då det hänvisar till alla tre företag och företaget då det skrivs allmänt om företagsverksamhet.

1.5 Presentation av företagen

Företagen har huvudkontoren i huvudstadsregionen, deras personal i genomsnitt är under 10 personer, balansomslutningen ligger mellan 500.000 € och 1.000.000 €, två av företagen har omsättning på cirka en miljon euro och den tredje har tre och en halv miljon euro.

2 TEORI

I teorikapitel kommer jag att genomgå två teoriområden. Den första teorin är om ekonomistyrning med fokus på ekonomiska metoder grundat på intern redovisning. Med detta skapas ett underlag för studien om hur företag X planerar och uppföljer sin ekonomi som sedan undersöks men en kvalitativ semistrukturerad intervju med företaget X. Den andra teorin är om finansiella nyckeltal. Med hjälp av dem kan vi utreda hur det går för företaget X och jämföra det med konkurrenternas finansiella nyckeltal genom att analysera bokslutsrapporter.

2.1 Ekonomistyrning

Andersson och Funck (2020) beskriver ekonomistyrning som olika begrepp och modeller som tillhör i en verktygslåda. Man väljer ifrån lämpliga verktyg och anpassar dem till den situation man befinner sig i. Ax et al. (2009) skriver om tre kategorier av styrmedel som är formella styrmedel, organisationsstruktur och mindre formaliserade styrning. De formella styrmedlen innehåller bland annat budgetering och kalkylering som är ekonomiska.

Om ekonomistyrningens begrepp delar Ax et al. (2009) i finansiella och icke-finansiella mål för affärsverksamhet, då finansiella mål inkluderar aspekter bland annat kassaflöde och icke-finansiella mål så som att förbättra kvalitet eller nöjdhet. De skriver om att det behöver utföras olika uppgifter relaterade till verksamhet och ekonomi för att företaget ska kunna nå dessa mål så som att planera, utveckla, analysera och genomföra.

Genom att använda lämpliga verktyg som uppfyller ändamålet inom företagets aktiviteter har företaget en förbättrad förutsättning att lyckas vara framgångsrikt. Detta innehåller att en del av företagets resurser bör vara inriktade på ekonomistyrning.

2.1.1 Grundbegrepp

Företaget har begränsade resurser som används för att göra resultat. Produktiviteten är processen hur resurserna förädlas till resultat. Andersson och Funck beskriver produktiviteten som kvoten av mängden prestationer delat med mängden resursförbrukningar. Effektiviteten är hur bra företaget lyckas med att förvandla resurserna till resultat. Andersson och Funck beskriver detta med kvoten av värdet på prestationer delat med värdet på resursförbrukning (Andersson & Funck, 2020).

Resurser är både ekonomiska och icke-ekonomiska, de icke-ekonomiska innehåller bland annat de tillgängliga arbetstimarna som i tjänsteföretag har arbetskraft som sin viktigaste resurs. Arbetstimarna kan transformeras till ekonomiska tal då utgifter är lön och till inkomster av utfört arbete via fakturering. Andersson och Funck (2020) delar inkomster och utgifter till två kategorier som är inbetalningar & utbetalningar och intäkt & kostnad.

Som Johansson et al. (2020) beskriver är uträkningen av resultat intäkter subtraherat med kostnader inom en viss period och det andra ordparet inbetalning och utbetalning är när företaget får pengarna in eller de blir utbetalda som är relaterat till företags likviditet. Innehållet av de två ovannämnda ordparen används i olika situationer, in- och utbetalningar ingår i kassaflödet och intäkter och kostnader används i bokföringen.

Med att göra positivt resultat uppgör företaget sitt viktigaste mål att överleva, för att uppnå detta mål har företag tre beslutsåtgärder, strategiska som är flera år till framtiden, taktiska som är från några månader till några år och innehåller budget- och kalkylmodeller, och operativa som är snabba åtgärder till plötsligt framkommande situationer (Andersson & Funck, 2020).

Företagets affärshändelser bokförs löpande och då räkenskapsperioden tar slut sammanställs det i årsredovisningen som resultaträkning och balansräkning. I resultaträkningen ingår intäkter och kostnader för hela räkenskapsperioden som sedan visar ifall företaget gör vinst eller förlust. Balansräkningen innefattar på ena sidan tillgångar som kallas för aktiva och är delade i bestående aktiva där poster för långvariga tillgångar som förbrukas i över ett års tid och rörliga tillgångar som innehåller poster om

korttidiga tillgångar som förbrukas under ett års tid. På den andra sidan av balansräkningen finns eget kapital och främmande kapital som kallas passiva. Eget kapital är det som ägarna har investerat i företaget och som årligen ökar eller minskar beroende på resultaträkningens vinst eller förlust. Vinsten från tidigare räkenskapsperioder är fritt eget kapital som ägarna kan ta ut som dividender och som i så fall också minskar eget kapital. Främmande kapital är skulder som är delade i långfristigt som betyder att de betalas tillbaka om över ett år och kortfristigt som betalas tillbaka under ett års tid. Balansräkningen visar situationen på den sista dagen av räkenskapsperioden (Skärvad, 2020).

2.1.2 Extern redovisning

Enligt bokföringslagen (30.12.1997/1336) är juridiska personer så som aktiebolag bokföringsskyldiga. I bokföringen ska affärshändelser noteras inom räkenskapsperioden som sedan sammanställs i bokslutet. Boksluten innehåller resultaträkning och balansräkning. Det kan finnas flera krav på vad boksluten måste innehålla beroende på företagets storlek och miljön företaget fungerar i. Företagen i detta arbete är småföretag så resultaträkning och balansräkning är de ända som krävs av bokslutsrapportering som ska granskas av en revisor (bokföringslag och revisionslag 18.9.2015/1141).

Den obligatorisk externa redovisningen är fokuserad på de externa intressenterna behov av företagets ekonomiska situation så som Skatteverket, ägare och kreditorer men används också av andra externa intressenter till exempel av leverantörer och kunder (Andersson & Funck, 2020).

Den externa redovisningen sammanställs årligen vid räkenskapsperiodens slut. Ifall företagen då analyserar hur det har gått för företaget blir det svårare att reagera till upptäckta utmaningar jämfört med om företaget regelbundet ser på sin ekonomiska situation med redovisning som styrmedel (Andersson & Funck, 2020).

2.1.3 Intern redovisning

Intern redovisning är frivilligt att göra och fokuserar på företagets inre behov. Andersson och Funck (2020) nämner att småföretag inte alltid har intern redovisning men extern

redovisning kan i så fall användas som källa för data, som sedan används för planering, beslut och uppföljning.

För att uppfölja intäkter och kostnader i intern redovisning kan objekt-koder användas för att identifiera till vilket objekt affärshändelsen noteras till och skapa rapporter där alla transaktioner av det valda objektet befinner sig i (Andersson & Funck, 2020). Detta kan göras via redovisningsprogram eller andra system som företaget använder så som ERP (Enterprise Resource Planning).

Planering kan utföras med tyngdpunkt till resultat och likviditet. För likviditet utförs planering via kassaflöde som är hur mycket pengar kommer in och går ut under olika tidsperioder, så företaget har en bild på sin ekonomiska situation. Resultatet blir hur mycket intäkter och kostnader det är under en period som oftast är ett räkenskapsår. Ett verktyg för planering är budgetering som genomgås i delarna 2.1.8–2.1.10. För planering av resultat- och likviditetsbudgetar behöver företaget veta kostnader, volym och prissättning. Dessa begrepp granskas i del 2.1.4–2.1.7.

2.1.4 Resultatplanering

I resultatplanering räknas hur kostnader, intäkter och resultat beror på variabeln volym. På engelska kallas resultatplanering för CVP-analys som är cost-volume-profit (Skärvad, 2020).

2.1.5 Volym

Volymen kan mätas med kapacitetsutnyttjandegraden som i sin tur uträknas med utnyttjad kapacitet delat med tillgänglig kapacitet. Om kapacitetsutnyttjandegraden är liten blir prissättningen hög och då kapacitetsutnyttjandegraden är högt är det effektivare och prissättningen är lägre (Skärvad, 2020).

I stället för kapacitetsutnyttjande kan i räkningar används termer normal volym och verklig volym. Normal volym är de tillgängliga timmar som kan användas för att producera och verklig volym de timmar som har används (Andersson & Funck, 2020).

Kapacitetsutnyttjande och verklig volym är historisk information och det kan användas som grund för budgetar. Då ska det värderas hur stor volymen kommer att vara i framtiden. Volymen i personalintensiva tjänsteföretag är de tillgängliga arbetstimmar och i motsats till fysiska produkter kan tjänster inte lagras så en oanvänd arbetstimme är förlorad (Skärvad, 2020).

2.1.6 Kostnader

Begreppet kostnad delas i tre olika begrepp, rörlig & fast kostnad, direkt & indirekt kostnad och särkostnad & samkostnad. Rörliga kostnader är till exempel material där volymen ändras beroende på produktionsmängden. Fasta är oförändrade oberoende på ändringar av produktionsmängden så som hyror och löner. Direkt kostnad kan identifieras rakt till ett objekt så som utfört arbete till en kund. Indirekt kostnad är sådant som blir förbrukat av olika objekt. Dessa kostnader har sina egna kostnadsställen och sedan delas ut till objekt enligt användning. Samkostnad och indirekt kostnad samt särkostnad och direkt kostnad har liknande betydelse men används i olika sammanhang. Då kostnaderna noteras noggrant till objekt kallas det för kausalitetsprincipen och då det med mindre precision noteras kallas det för väsentlighetsprincipen (Andersson & Funck, 2020 och Ax et al, 2009).

2.1.7 Prissättning

Företag har att välja mellan olika prissättningsmetoder som är marknadsbaserade, kostnadsbaserade och värdebaserade. En av den marknadsbaserade metoden är enligt efterfrågan, då är prisen parallella enligt efterfrågan. Hög efterfråga är lika med högt pris och låg efterfråga är lika med lågt pris. För kostnadsbaserade kan användas bland annat vinstpåläggsmetoden där kostnaden för produktens tillverkning läggs på administrativa kostnader, försäljningskostnader och vinstmarginal. Värdebaserad metod använder som prissättning den värde kunden upplever att hen får och är beredd att betala, till exempel högt värde kan prissättas högre och en låg prissättning relaterat till högt värde kan anses som billigt (Jones et al., 2019 och Skärvad, 2020).

2.1.8 Budgetering

För privata företag är budgetering frivilligt att göra. Budgetering är en beräkning om de användbara resurserna och kommande intäkter och kostnader för tidsperioden och kan göras på flera nivåer (Andersson och Funck, 2020). I detta arbete fokuseras på det som är förknippat med bokslutsrapporter som är huvudbudgetar och i den innehåller resultatbudget, budgeterad balansräkning och likviditetsbudget.

2.1.9 Huvudbudgetar

Huvudbudgetar påbörjas med resultatbudget som kan vara en enklare version som är lätt att göra. I den ingår en beräkning på den planerade tidsperiodens intäkter, kostnader och rörelseresultat. Resultatbudgeten som huvudbudget kan vara enskild eller en summa av delbudgetar och omfatta noggrannare tidsbelopp som månader och kvartal (Andersson & Funck, 2020).

En enkel resultatbudget är lätt att göra men den innehåller inte all information för att få uträknat det uppskattade resultatet. Avskrivningar och företagets egen skatt ska då räknas med (Andersson Funck, 2020). I detta arbete undersöks inte noggrannare användningen av bokföringsmässiga och kalkylmässiga avskrivningar och kostnader.

Efter resultatbudgeten görs budgeterad balansräkning som innehåller tillgångar, eget kapital och skulder. Dessa två budgeter har sammankopplingar som inköp & lager, resultat & eget kapital. Det behövs en tredje huvudbudget för att få ihop helheten: En likviditetsbudget som även kallas för kassaflödesbudget som innehåller inbetalningar och utbetalningar (Andersson & Funck, 2020).

Intäkt och kostnad bokförs då prestationen har utförts (prestationsprincipen) och den syns i resultaträkningen. Ifall det säljs med kredit är inbetalningen senare och kan anlända under en annan månad. Vid förbetalningar kan betalningen ha skett under en tidigare månad. Vid kontantförsäljning är inbetalning samma tidpunkt som prestationen. Inbetalningar och utbetalningar reflekteras i kassaflödesbudgeten då de inträffar. De inbetalningar och utbetalningar som är på kredit, det vill säga kundfordringar och skulder, syns i balansräkningen. Moms och vissa skatter syns inte i resultaträkningen men är

pengaflöde och syns i kassaflödet och i balansräkningen. Kassaflödesbudget görs åtminstone månadsvis om inte noggrannare (Andersson & Funck, 2020).

2.1.10 Budgetprocessen

Budgetering innehåller fyra faser som påbörjas med budgetuppställandet som kan göras med att använda data från tidigare räkenskapsperiodens budget eller resultat och göra ändringar enligt planer för den kommande räkenskapsperioden. Nästa steg är då den nya räkenskapsperioden har inlett och budgetgenomförande har påbörjats som samtidigt innehåller tredje steget som är budgetuppföljning. Vid användning av en rörlig budget där budgeten kan vid behov omformuleras till den ändrade situationen kan företaget utnyttja bättre budgeten som styrmedel jämfört till en fast budget. Det fjärde steget är budgetanalys som utförs efter räkenskapsperioden för att analysera avvikelser och samband för insyn om hur det gick och varför det gick på det viset som sedan det lärda används då den följande budget planeras (Andersson & Funck, 2020).

2.2 Prestationsmätning

För att analysera hur företagets planering och utförande har samband med företagets resultat kan det göras med prestationsmätning av bokslutsrapporter, det vill säga resultaträkning och balansräkning. Prestationsmått kan ha olika betydelser. I denna teori handlar det om kvoter som uträknas för att få proportioner. Proportioner används för olika mått som ger insyn till hur lönsamt företaget är och företagets soliditet och likviditet. Från proportionerna kan inte rakt sägas om ett företag är bra eller dåligt då olika branscher har sina egna egenskaper som ska beaktas (Andersson & Funck, 2020).

Det finns inte en standard på vilka finansiella nyckeltal måste användas för det beror på de mått som man ansett nyttiga att mäta (Andersson & Funck, 2020). Metoder för prestationsmätning är analytiska metoder som är horisontal analys som jämför med belopp och procent i poster mellan olika perioder och vertikal analys där poster jämförs med procent till omsättningen i resultaträkningen eller totala aktiva i balansräkningen. Ett annat prestationsmätningssätt är finansiella nyckeltal (på engelska ratios) som jämför olika poster med varandra för att få uträknat ett enskilt tal som används. Detta tal kan vara i procent eller en siffra beroende på användningen (Jones et al., 2019).

2.2.1 Lönsamhet

Lönsamhet med uträkning av kapital är att räkna ut räntabilitet, det vill säga hur effektivt genererar kapitalet resultat (se figur 1, Räntabilitet). Räntabilitet används ofta i kapitalintensiva företag och för tjänsteföretag med mindre bunden kapital är det lämpligare att använda marginalmätt (Andersson & Funck, 2020).

Räntabilitet =	$\frac{\text{Resultat}}{\text{Kapital}}$
----------------	--

Figur 1 Räntabilitet. Andersson & Funck (2020)

Olika marginalmätt används för att uträkna lönsamheten i resultaträkningen, hur stor andel blir kvar av omsättningen efter olika kostnader. Det första är bruttomarginal och med den räknas ut hur mycket av omsättningen blir över efter kostnader för sålda varor att täcka övriga kostnader. Det andra är rörelsemarginal före av- och nedskrivningar (EBITDA) med att fortsätta från bruttomarginalen så har operativa kostnader subtraherats bort. Med detta kan uträknas hur effektiv företags operativa verksamhet är. Det tredje är rörelsemarginal efter av- och nedskrivningar (EBIT) men före räntekostnader och skatter. Det fjärde är vinstmarginalen som är resultatet före skatter och det femte nettomarginal som är resultat efter alla kostnader som visar har företaget gjort en vinst eller förlust under räkenskapsperioden (Jones et al., 2019 och Skärvad, 2020).

För att få insyn på hur effektiv räntabiliteten är kan det jämföras inom företaget till tidigare års bokslutsrapporter med hjälp av horisontal analys och utanför företaget jämföra till konkurrenternas effektivitet (Skärvad, 2020).

2.2.2 Soliditet

Soliditet mäter hur stadig företags eget kapital är, hur de klarar av långfristiga betalningar och förluster i framtiden. Skuldsättningsgraden uträknas från balansräkningens skulder delat med eget kapital. Om uträkningen är noll procent har företaget ingen skuld och ifall uträkningen är över hundra procent har företaget mera skuld än eget kapital. Då skuldsättningsgraden är låg har företaget stark soliditet och då den är hög är det svag soliditet. Med stark soliditet klarar företaget bättre förluster och har bättre möjlighet att få lån. Ett soliditetsmätt är räntetäckningsgrad som är förmågan att klara av räntekostnader. Detta uträknas från resultaträkningen med rörelseresultat efter av- och nedskrivningar delat med räntekostnader. Resultatet av uträkningen visar hur

många gånger företaget klarar av sina räntekostnader (Jones et al., 2019 och Skärvad, 2020).

2.2.3 Likviditet

Likviditet mäter företagets färdighet att betala kortfristiga skulder med rörliga aktiva som är tillgängliga inom kort tid till att likvideras så som varulager och kundfordringar. Detta kan mätas med balanslikviditet och kassalikviditet. Kassalikviditet uträknas med rörliga aktiva utan varulager delat med kortfristiga skulder, resultatet bör vara mera än ett för att ha likviditet att betala kortfristiga skulder. Balanslikviditet beräknas med rörliga aktiva delat med kortfristiga skulder, i denna tas i hänsyn också varulagret och resultatet i denna räkning bör vara mera än två (Skärvad, 2020).

2.2.4 Horisontal analys

I horisontal analys jämförs en räkenskapsperiods bokslutsposter till tidigare räkenskapsperioder för att observera har förändringar skett som ökning eller förminskning eller hållits lika. Förändringen kan granskas i belopp och procenttal. Som metod kan användas jämförelse till den föregående räkenskapsperioden eller ha ett basår för att se trenden på en längre tidsperiod (Jones et al., 2019).

2.2.5 Lager

De varor företaget säljer under räkenskapsperioden syns i resultaträkningen under material och tjänster. De varor som är inköpta och säljs under samma räkenskapsperiod bokförs i posten inköp under räkenskapsperioden och de varor som är från företagets lager bokförs i posten förändring av lager som förminskning. Ifall företaget köper in mera varor än de säljer ut är det en ökning av lagret. Lagervärdet är tillgängligt i balansräkningen under rörliga aktiva i posten material och förnödenheter.

Företagets förmåga att göra försäljning kan vara beroende om de har varor i lager. Ett för stort lager binder kapital och ett för litet lager innebär risken att varor tar slut och en transaktion går förlorad. Uträkning för lageromsättningshastighet är kvoten av inköp under räkenskapsperioden delat med material och förnödenheter. Resultatet anger hur många gånger lagret säljs under ett år. Ett mera visuellt sätt är att räkna ut lagrets täcktid

i veckor med kvoten 52 delat med lageromsättningshastighet. Resultatet berättar hur många veckor det tar för företaget att sälja varorna i lagret (Tracey & Tracey, 2020).

3 METOD

De två huvudmetoderna i forskning är den kvantitativa och kvalitativa. I den kvantitativa metoden används numeriska värden för att mäta. Insamlade data överförs till numerisk form ifall det inte redan är det och sedan analyseras. Kvantitativ metod används oftast som en deduktiv metod där en teori används som grund och sedan görs observationer som sedan analyseras hur det stämmer med teorin.

I kvalitativ metod används ord och observationer för att undersöka ett fenomen. Den kopplas oftast till en induktiv metod där observationerna görs först och analyseras och sedan speglas till en teori. Kvalitativ och kvantitativ kan både använda en deduktiv och induktiv metod (Bell & Bryman, 2017).

Den data som används kategoriseras till primär- och sekundärdata. Primärdata är den som forskaren har samlat in. Metoder för detta är enkäter, intervjuer och observationer. Sekundärdata är sådant som har blivit gjort eller insamlat av andra för ett ändamål som forskaren sedan använder för sin forskning (Bell & Bryman, 2017).

Val av forskningsmetod beror på hur den tillämpar sig för att svara på forskningsfrågorna. Det är viktigt att känna till de olika forskningsmetoderna för att välja den rätta tekniken för datainsamling och analysering (Bell & Bryman, 2017).

3.1 Val av metod

Som metod för denna undersökning har jag valt fallstudie. I en fallstudie undersöks som namnet säger ett visst fall. Det kan vara om ett företag eller en specifik händelse. Metoden är oftast kvalitativ men utesluter inte användning av kvantitativ metod. Det tillämpas ofta också flera olika metoder (Bell & Bryman, 2017).

För att det används både den kvantitativa och kvalitativa metoden i forskningen och fokuset på forskningen är ett företag är fallstudien lämplig metod för undersökningen. En kvalitativ semistrukturerad intervju används för att forska om företaget X använder intern redovisning och budgetering som verktyg för ekonomistyrning. Detta görs som en

deduktiv undersökning då det har först bildas teorin som sedan har undersöks om företaget X använder det i sin verksamhet.

Den andra metoden är en kvantitativ metod då det analyseras företagets bokslutsrapporter för att beräkna finansiella nyckeltal för att analysera hur det går för företaget. I detta har också använts deduktiv metod då teoribildning för de allmänt använda finansiella nyckeltal har gjorts som sedan har uträknats.

Till sist har det analyserats konkurrenternas bokslutsrapporter och jämförts med företaget X. I denna del har använts kvantitativ induktiv metod då skillnader mellan företagen har funnits och teoribildning gjorts om dessa delar.

3.2 Respondenter

För undersökningen om företaget X använder intern redovisning och budget som styrmedel har man frågat företaget X att få intervjua personalen och detta har godkänts av företaget X ledarskap. Till intervjun har det valts två personer från företaget X som har kunskap om företagets redovisning. För det är frågan om ett småföretag så beskrivs inte respondenterna noggrannare för att skydda anonymiteten.

3.3 Intervjuguide

Intervjuguiden är byggd på teman som intervjuaren använder för att utforska respondenternas perspektiv. För en semistrukturerad intervjuguide skrivs ner de frågor som man har tänkt fråga under intervjun för att få in data på temat. Men i själva intervjun är frågorna inte begränsade till det, det kan utvidgas med uppföljningsfrågor och sonderingsfrågor (Bell & Bryman, 2017).

Denna studies intervjuguide innehåller bakgrundsfrågor och tre teman. Det första temat är hur företaget X planerar sin ekonomi för den kommande räkenskapsperioden. Det andra temat är hur de följer den ekonomiska situationen under räkenskapsperioden. Det tredje temat hur de analyserar den föregående räkenskapsperiodens resultat.

Intervjuguiden gjordes på svenska och översattes till finska vilket var språket intervjun utfördes med. Intervjuguiderna finns i bilagor Intervjuguide på svenska och Intervjuguide på finska.

3.4 Tillvägagångssättet

Efter att ämnet för studien hade blivit fastslaget påbörjades sökning av tidigare studier och teorier inom ämnet. Tidigare studier söktes via Theseus för att inte göra om en liknande studie och för att granska om de tidigare studierna har framkommit till resultat som hämtar synpunkter till denna forskning. Som inspiration för sökande av böcker om teorier användes kurslitteratur av sådana kurser jag har studerat relaterade till studien och vilka tidigare studier har ansetts som viktiga. Sedan söktes böcker på Arcadas bibliotek och det digitala biblioteket Perlego. Böcker om ekonomistyrning, redovisning, nyckeltal och analysering genomgicks för att hitta de lämpliga källorna för denna studie. På grund av att en del böcker var av äldre upplagor granskades om de var lämpliga att använda i dagens läge och även den nyaste upplagan av en bok köptes av för att vara säker på saken.

För den kvantitativa metoden har företaget X information på Asiakastiето granskats och sedan söktes liknande företag som beskrivet i 1.3 avgränsning. För att hitta företagen har det sökts med hjälp av sökmotorn Google med sökord relaterade till säkerhetsteknik. Organisationers hemsidor som har samlad information om företag inom säkerhetsteknik, detta var mindre framgångsrikt för små företag var svårt att hitta, så Asiakastiето sidan användes för sökandet tills två lämpliga företag hittades. Företagens bokslutsrapporter laddades från Virre och överfördes till Excel. Bokslutsrapporter har olika poster beroende på vilka som har använts. Namnen kan lite variera beroende på det använda programmet, så det gjordes ett botten i Excel som användes för alla företagen för att minimera risken för misstag i jämförelsen.

Den kvalitativa metoden utfördes med att skapa en intervjuguide som jag beskriver i del 3.3. Efter att intervjuguiden var färdig fastslogs dagen för intervjun som sedan utfördes i företaget X. Intervjun utfördes bara med en respondent för att den andra respondenten hade förhindrats för att delta i intervjun. Den närvarande respondenten sade att intervjun kan utföras och att hen kan tillfoga all relevant information. Intervjuaren berättade om forskningens innehåll och hur information om företaget och intervjun används i

forskningen och informerat samtycke underskrevs. Intervjumetoden som användes var semistrukturerad och denna metod utnyttjades under intervjun med att ställa tillägsfrågor. Intervjun bandades in och sedan transkriberades, varefter transkriberingen kodades enligt teman och begrepp som sedan analyserades och sammanfattades i resultaten.

3.5 Analys av data

Bell och Bryman (2017) beskriver analysprocessen med att börja genomgå data så att det inte finns felaktigheter i den. Efter det ska den behandlas med att göra till exempel tabeller för kvantitativa data och för kvalitativa data koda det som sedan kategoriseras till teman. Med detta kan reducera mängden av data för att lättare finna det som ska fokuseras på som sedan analyseras och tolkas.

För att analysera bokslutsrapporter har rapporterna laddats ner från Patent- och registerstyrelsen Virre. Rapporterna var i PDF-format så det byggdes en tabell i Excel som sedan informationen överfördes till. Rapporterna var på finska och Exceln gjordes också på finska. I tabellen gjordes funktioner till horisontal- och vertikalanalys och finansiella nyckeltal. Data granskades en gång till för att försäkra sig att den var rätt och sedan analyserades funktionerna.

Analys för intervjun utfördes med att transkribera intervjun och kategorisera den enligt teman och begrepp. Sedan gjordes jämförelse med teorin om företaget X använder de metoder som valdes till denna forskning. Under skrivprocessen av diskussionen lades märke till att resultaten av intervjun hade vissa luckor som gjorde analysen svår. Då gjordes tillägsfrågor som sedan frågades av respondenten via telefonsamtal och svaren skrevs in i resultaten.

3.6 Validitet och reliabilitet

Med reliabilitet avses tillförlitlighet om resultaten av en undersökning anses mäta det som är avsikten och kan resultaten uppnås med att göra undersökningen på nytt. Validitet är hur lämplig metoden är för att mäta det den avsett att mäta och finns det kausalitet mellan variabler och kan resultatet generaliseras. I en fallstudie kan det variera hur stor

tyngdpunkt som ges till validitet och reliabilitet. En kvantitativ metod har oftast större betoning medan en kvalitativ har mindre (Bell & Bryman, 2017).

Denna undersökning uppnår reliabiliteten och validiteten med att mäta det som är avsett och med rätt metod. För intervjun är det resultaten av frågorna som ger insyn på hur företaget X följer sin ekonomiska situation och gör de budgetar. Analys av bokslutsrapporter ger resultatet på prestationsmått. Resultaten på bokslutsrapporter kan uppnås på nytt, men studien för uppföljningen av den ekonomiska situationen och budgetering kan komma till ett annat resultat beroende på om företaget X har ändrat sina styrmedel. För validiteten om resultaten kan generaliseras är inte avsikten med denna studie då det handlar om en fallstudie som berör ett företags styrmedel och ekonomiska situation.

3.7 Etiska frågor

I etisk forskning är viktigt att inte fuska eller göra skada. Exempel på fuskning är att inte ge kredit till den person som har förtjänat det med sin insats eller plagierar, det vill säga använda text utan att referera källan. De som deltar i undersökningen ska inte ha en negativ påverkan. Detta kan undvikas med att berätta tydligt vad forskningen går ut på, hur deras respons kommer att användas, göra samtycke och klargöra rättigheten att indra samtycket och responsen de gett, klargöra anonymiteten att de inte kan identifieras i forskningen och att inte missrepresentera deras respons (Bell & Bryman, 2017).

Etiska frågor har tagits väl i beaktandet i denna undersökning. Refereringarna är nämnda i brödtexten och i källorna. För att inte ha negativ påverkan för de intervjuade i företaget X, har det från början sagts vad studien handlar om och frågats om de känner sig bekväma med det som kommer att undersökas i intervjun. Innan intervjun påbörjas berättas den ovannämnda processen för deltagarna om vad forskningen handlar om fram till delen att inte missrepresentera deras respons.

Som en etisk fråga av forskningen kunde beaktas val på att fokusera på ekonomiska tal då företagen kan bidra till så mycket annat som till exempel att vara arbetsgivare som möjliggör att människor har arbete och hur arbetstagarnas trivsel i företaget kan ha effekt på företagets framgång. För att det finns så många aspekter som påverkar företagets

framgång har det medvetet valts att avgränsa det till det som har ett starkt samband till bokslutet som är det huvudsakliga fokuset på arbetet. Av valet av ekonomiska tal begående hur det går för företaget har samband med företagets viktigaste mål att överleva, ett stabilt och framgångsrikt företag har bättre möjlighet att vara arbetsgivare i fortsättningen än ett sådant företag som är i ekonomiska svårigheter.

4 RESULTAT

I resultatkapitlet presenteras till början resultaten av den kvalitativa semistrukturerade intervjun med företaget X. Frågorna och svaren sammanfattas enligt de tre teman som är hur företaget X planerar sin ekonomi för den kommande räkenskapsperioden, hur de följer den ekonomiska situationen under räkenskapsperioden och hur de analyserar den föregående räkenskapsperiodens resultat. I dessa tre teman innehåller begreppen relaterade till teorin: redovisning, intern redovisning, extern redovisning, budgetering, resultatplanering och prestationsmätt.

I den andra delen av resultaten genomgås den kvantitativa bokslutsanalysen om företaget X och de två konkurrenterna under de tre senaste räkenskapsperioder som är tillgängliga för alla de tre företag. För att öka jämförbarheten har de olika posterna uttryckts i procenttal från omsättningen eller totala aktiva.

4.1 Intervju

I början av intervjun ställde jag två bakgrundsfrågor för att få reda på en hurdan bakgrund och arbetsuppgifter respondenten har inom redovisning? Enligt svaren är det erfarenhet av en längre tidsperiod i företagsverksamhet inom olika områden relaterat till redovisning.

Det första temat, planering, har jag undersökt med hjälp av frågorna tre till sex som innehåller hur företaget planerar sin ekonomi, använder budgetar och resultatplanering. Svaren på frågorna innehöll att företaget inte använder huvudbudgetar eller budgetering i sin verksamhet, fokuset ligger istället på den nuvarande situationen och den närmaste framtiden eftersom en liten del av inkomster kommer från underhållskontrakt och den största delen av beställningar kommer från kundernas begäran och då betraktas de befintliga resurserna när arbetet kan utföras. Till detta påverkar den användbara

arbetskraften och monetära tillgänglighet ifall det behövs beställas varor. Resultatplanering används i företaget genom att man observerar historisk information på hur många arbetstimmar de anställda har utfört och kollar upp vilken procentuell andel är ”tomgång”. Med volymen i kännedom divideras företagets kostnader med verklig volym för att uträkna kostnad per arbetstimme. Eventuella andra kostnader är varorna som är direkta till projekten. Denna information används då en offert görs och prissättningen är kostnader med marginal.

Det andra temat, uppföljningen, är huvudsakligen i frågorna sju till nio om vilka ekonomiska nyckeltal som används, uppföljning under räkenskapsperioden och hur ofta det granskas. Svaret var att företaget använder prestationsmått för hur mycket det fakturerats men på grund av att ERP-systemet inte fungerar så bra är det svårt att följa med situationen. Ett annat använt prestationsmått är att en viss summa bör vara på bankkontot så att den ekonomiska situationen är stabil och man följer upp hur mycket pengar det finns på bankkontot flera gånger i veckan. Man följer också upp hur mycket pengar är inkommande och utgående. Situationer som kräver reagerande kan vara ett plötslig framkommande behov av att beställa en större mängd tillbehör till ett projekt som förorsakar granskning av den ekonomiska situationen och hur finansieringen kan utföras.

Det tredje temat om analysering av räkenskapsperioden ingår i frågorna tio till tolv om analysering av räkenskapsperioden och annat att tillägga om redovisning och den ekonomiska situationen. Svaren till dessa frågor var att räkenskapsperioden analyseras genom att man värderar lagret och om det finns behov av att justera det. Det fria egna kapitalet är inom ramen företaget har som mål. Har det skett ändringar i kostnader. Det ses också på hur hektiskt det har varit och det jämförs med resultat och värderas om det är rimligt eller kunde det ha varit bättre. Företaget får kommentarer av revisorn om både den externa och interna redovisningen. Räkenskapsperioden har inte så stor tyngdpunkt för det är bara en tidsperiod och företagsverksamheten fortsätter ständigt. Projekt som pågår under flera räkenskapsperioder periodiseras enligt den andel som har utförts under den tillhöriga räkenskapsperioden. Företaget använder inte räntabilitet som prestationsmått och inte heller optimering av resursanvändning. De har viktigare med att det är trivsamt på arbetet än att maximera vinsten och ser vinsten i stället som ett positivt tillägg. Företaget har inte heller som mål att växa, de är nöjda med den nuvarande storleken på verksamheten.

4.2 Prestationsmått

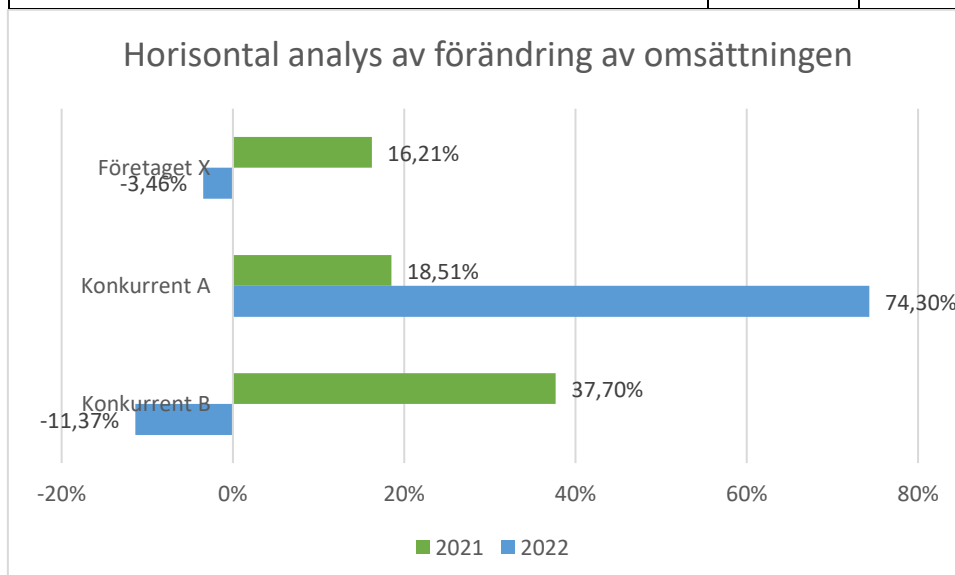
Resultaten för de valda prestationsmått presenteras för alla företagen under de tre senaste räkenskapsperioderna. Åren är nämnda enligt den tiden som räkenskapsperioden har varit till största delen av. Först presenteras prestationsmåttens uträkningar i tabell och sedan som graf. Definitionerna för de finansiella nyckeltal som presenteras nedan finns i kapitel 2.2 Prestationsmätning och analys av resultaten diskuteras i diskussion kapitel del 5.2.

4.2.1 Lönsamhet

Räntabiliteten är den enda nyckeltal begående lönsamhet där kapitalet använts i nämnaren. I de andra har omsättningen använts i nämnaren.

Tabell 1 Horisontal analys av förändring av omsättningen

Horisontal analys av förändring av omsättningen	2021	2022
Företaget X	16,21 %	-3,46 %
Konkurrent A	18,51 %	74,30 %
Konkurrent B	37,70 %	-11,37 %

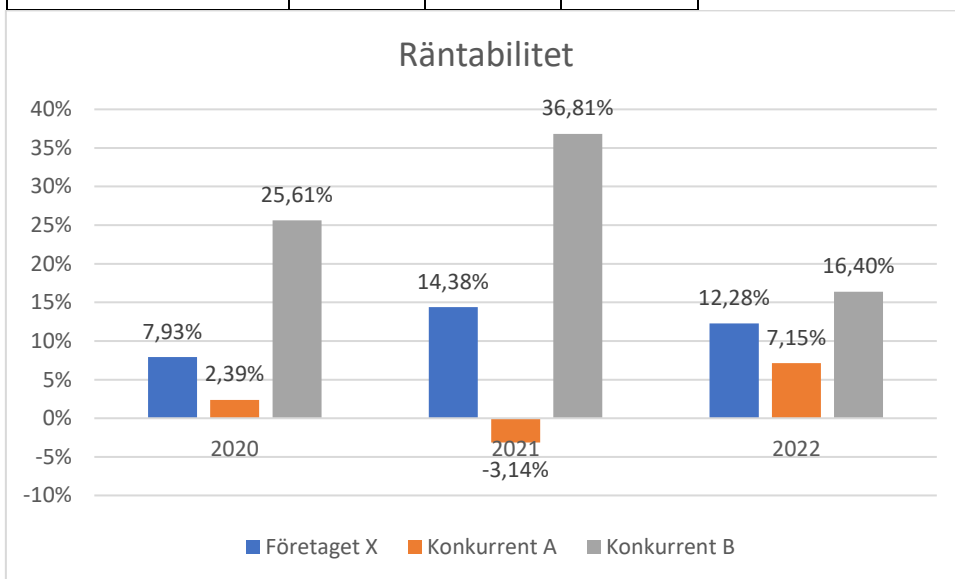
Figur 2 Horisontal analys av förändring av omsättningen

Förändringen av omsättningen från föregående år. 2020 förändring inte visad på grund av att det var det första bokslutet. Grafen visar att både företaget X och konkurrent B hade

2021 ökad omsättning som sedan sjönk 2022. Omsättningen av konkurrent A steg båda åren.

Tabell 2 Röntabilitet

Röntabilitet	2020	2021	2022
Företaget X	7,93 %	14,38 %	12,28 %
Konkurrent A	2,39 %	-3,14 %	7,15 %
Konkurrent B	25,61 %	36,81 %	16,40 %

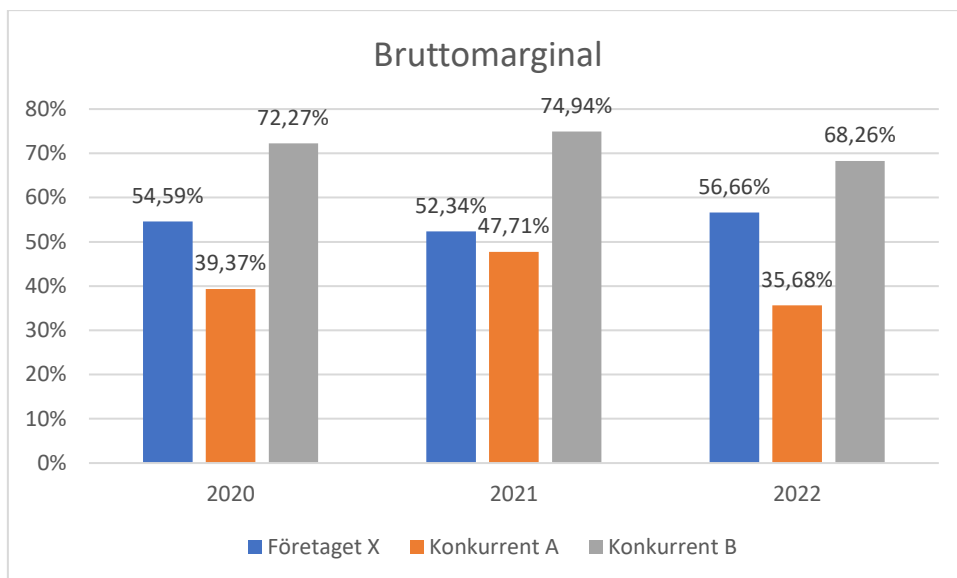

Figur 3 Röntabilitet

Grafen visar att röntabiliteten var sämst för konkurrent A, god för företaget X och bäst för konkurrent B.

Tabell 3 Bruttomarginal

Bruttomarginal	2020	2021	2022
Företaget X	54,59 %	52,34 %	56,66 %
Konkurrent A	39,37 %	47,71 %	35,68 %
Konkurrent B	72,27 %	74,94 %	68,26 %

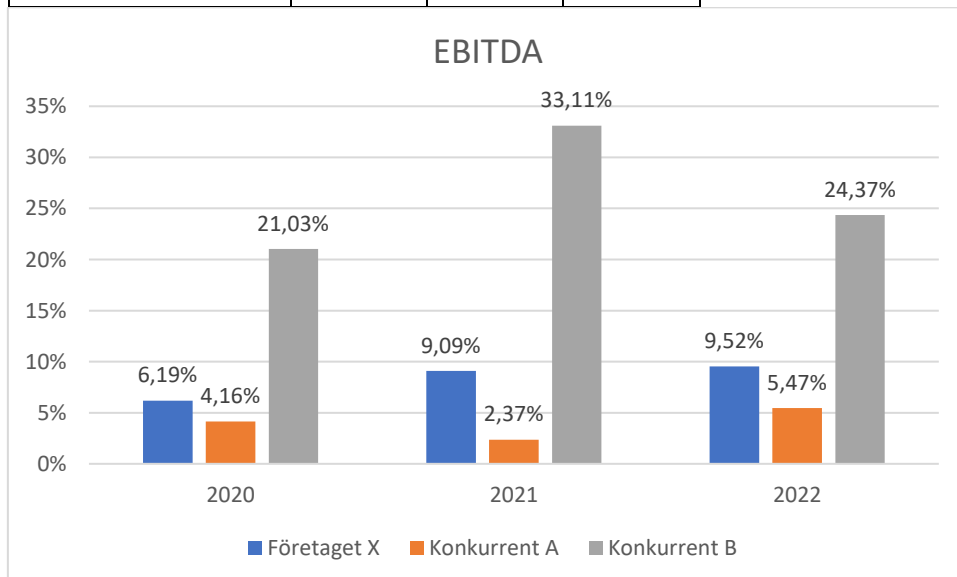

Figur 4 Bruttomarginal

Grafen visar att bruttomarginalen låg vid 55 % för företaget X, under 50 % för konkurrent A och vid 70 % för konkurrent B.

Tabell 4 EBITDA

EBITDA	2020	2021	2022
Företaget X	6,19 %	9,09 %	9,52 %
Konkurrent A	4,16 %	2,37 %	5,47 %
Konkurrent B	21,03 %	33,11 %	24,37 %

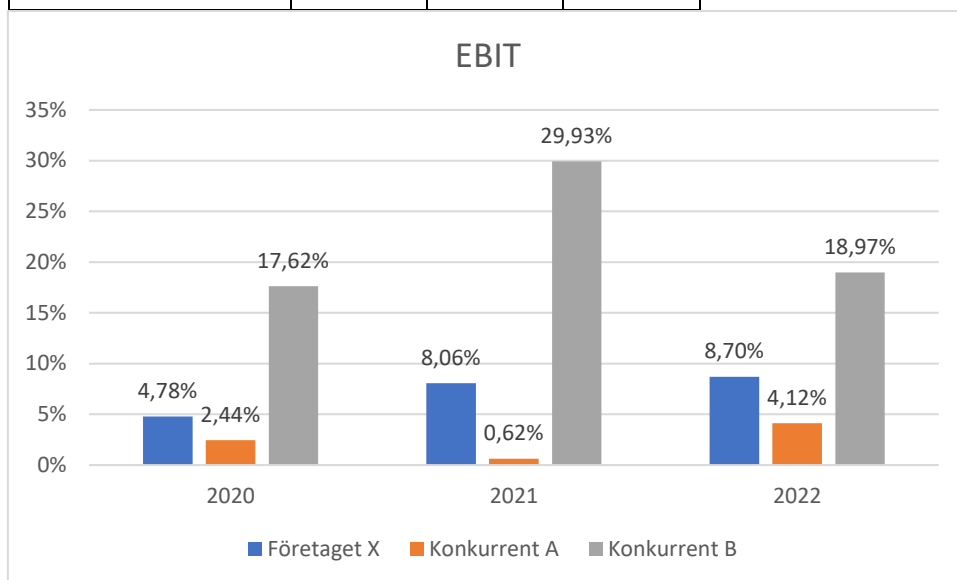

Figur 5 EBITDA

Grafen visar att EBITDA var för företaget X och konkurrent A under 10 % och för konkurrent B över 20 %.

Tabell 5 EBIT

EBIT	2020	2021	2022
Företaget X	4,78 %	8,06 %	8,70 %
Konkurrent A	2,44 %	0,62 %	4,12 %
Konkurrent B	17,62 %	29,93 %	18,97 %

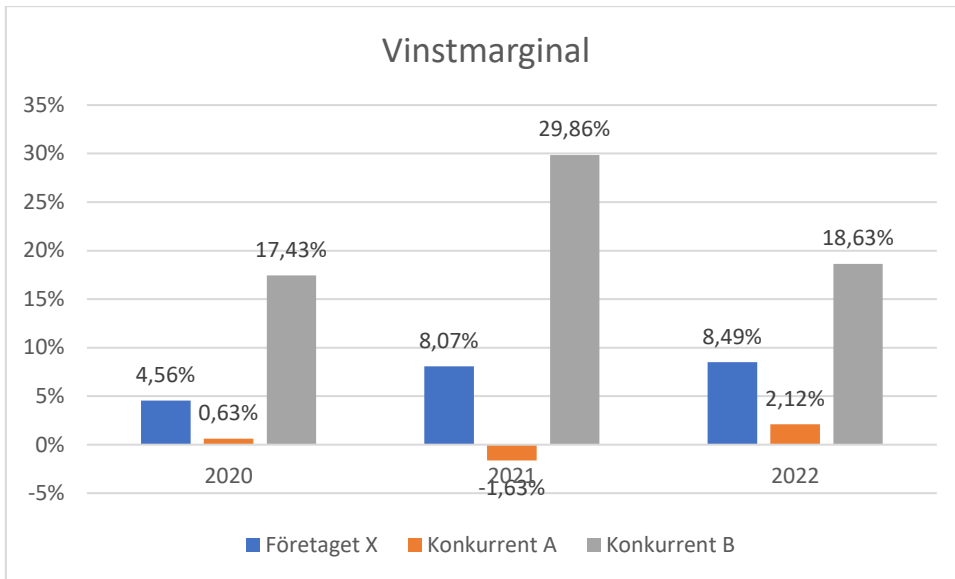

Figur 6 EBIT

Grafen visar att EBIT var dålig för konkurrent A, rimlig för företaget X och god för konkurrent B.

Tabell 6 Vinstmarginal

Vinstmarginal	2020	2021	2022
Företaget X	4,56 %	8,07 %	8,49 %
Konkurrent A	0,63 %	-1,63 %	2,12 %
Konkurrent B	17,43 %	29,86 %	18,63 %

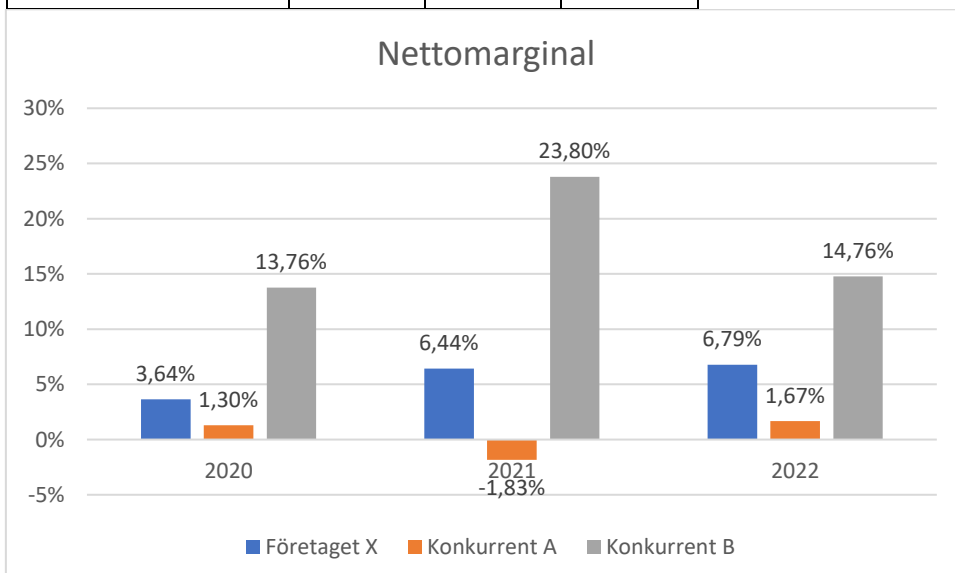

Figur 7 Vinstmarginal

Grafen visar att vinstmarginalen har varit dålig för konkurrent A, rimlig för företaget X och god för konkurrent B.

Tabell 7 Nettomarginal

Nettomarginal	2020	2021	2022
Företaget X	3,64 %	6,44 %	6,79 %
Konkurrent A	1,30 %	-1,83 %	1,67 %
Konkurrent B	13,76 %	23,80 %	14,76 %

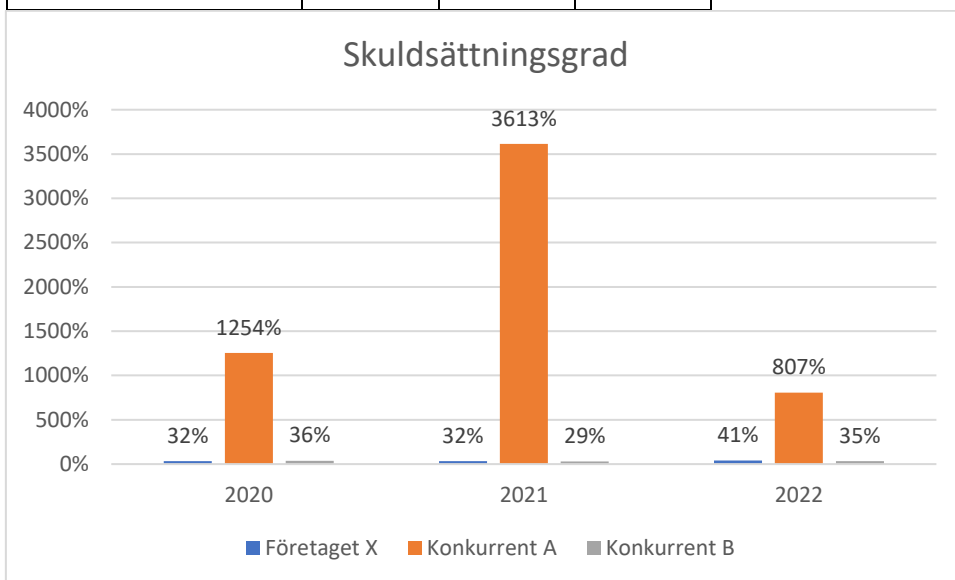
Figur 8 Nettomarginal

Grafen visar att nettomarginalen har varit dålig för konkurrent A, rimlig för företaget X och god för konkurrent B.

4.2.2 Soliditet

Tabell 8 Skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgrad	2020	2021	2022
Företaget X	32 %	32 %	41 %
Konkurrent A	1254 %	3613 %	807 %
Konkurrent B	36 %	29 %	35 %

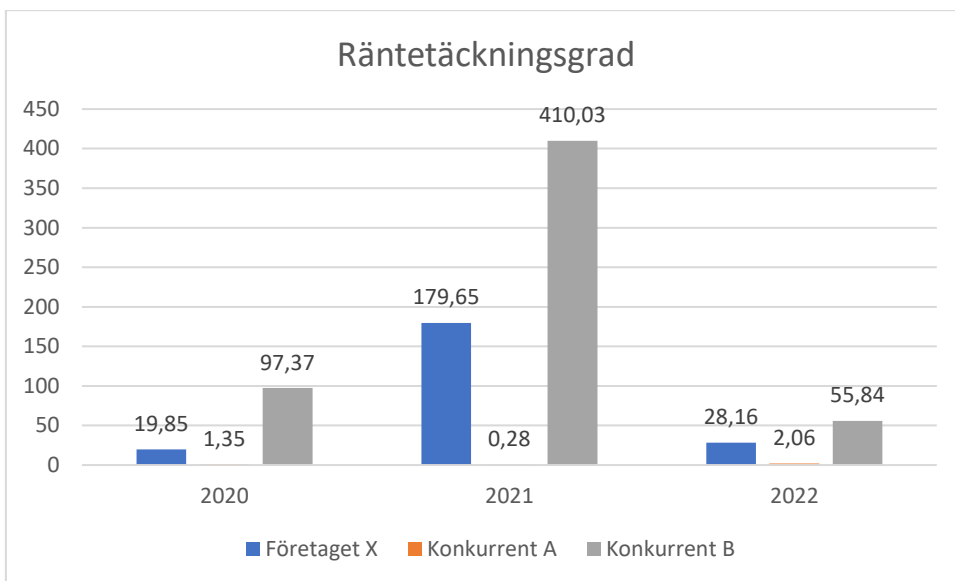

Figur 9 Skuldsättningsgrad

Grafen visar att skuldsättningsgraden har varit rimlig för företaget X och konkurrent B och hög för konkurrent A.

Tabell 9 Räntetäckningsgrad

Räntetäckningsgrad	2020	2021	2022
Företaget X	19,85	179,65	28,16
Konkurrent A	1,35	0,28	2,06
Konkurrent B	97,37	410,03	55,84

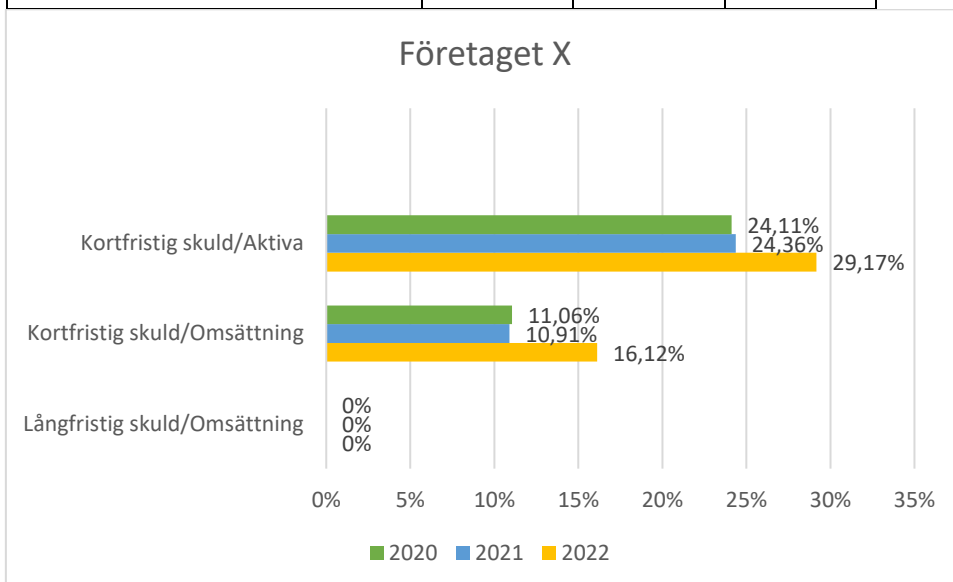

Figur 10 Räntetäckningsgrad

Grafen visar att räntetäckningsgrad har varit svag för konkurrent A, god för företaget X och utmärkt för konkurrent B.

Tabell 10 Företaget X skuld

Företaget X	2020	2021	2022
Långfristig skuld	0 %	0 %	0 %
Kortfristig skuld/Omsättning	11,06 %	10,91 %	16,12 %
Kortfristig skuld/Aktiva	24,11 %	24,36 %	29,17 %

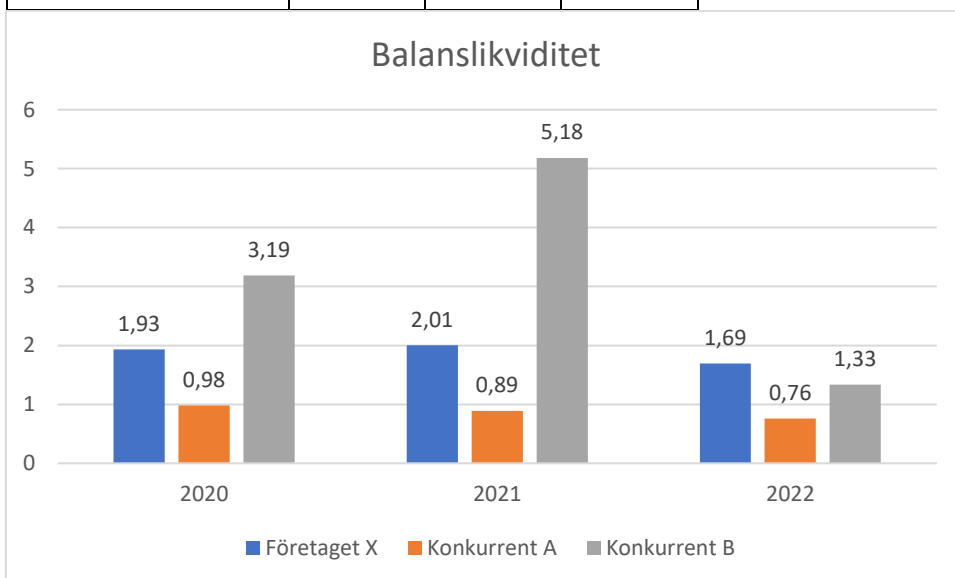
Figur 11 Företaget X skuld

Enligt grafen har företaget X ingen långfristig skuld och kortfristig skuld har ökat den sista räkenskapsperioden.

4.2.3 Likviditet

Tabell 11 Balanslikviditet

Balanslikviditet	2020	2021	2022
Företaget X	1,93	2,01	1,69
Konkurrent A	0,98	0,89	0,76
Konkurrent B	3,19	5,18	1,33

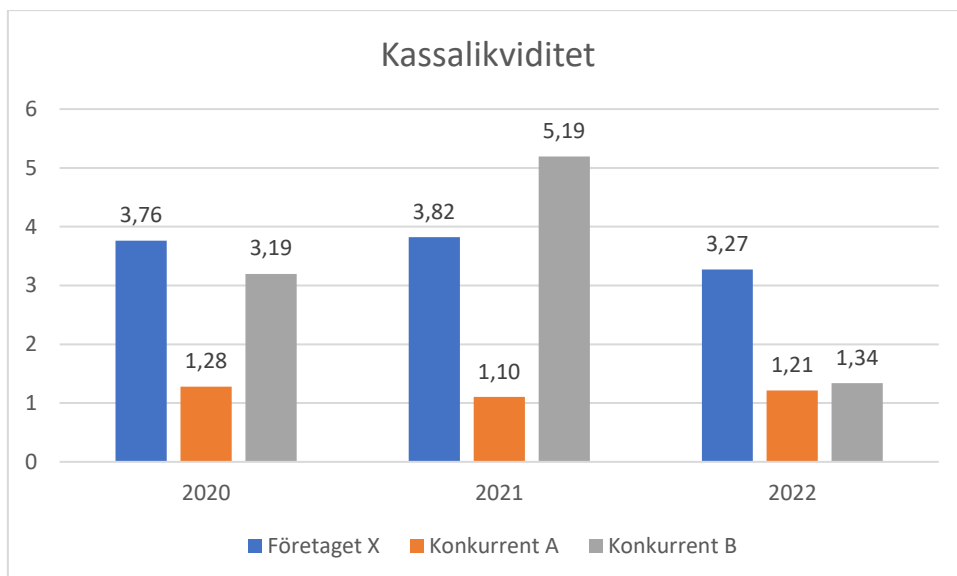

Figur 12 Balanslikviditet

Grafen visar att balanslikviditeten har varit dålig för konkurrent A, god för företaget X och från bra till rimligt för konkurrent B.

Tabell 12 Kassalikviditet

Kassalikviditet	2020	2021	2022
Företaget X	3,76	3,82	3,27
Konkurrent A	1,28	1,10	1,21
Konkurrent B	3,19	5,19	1,34

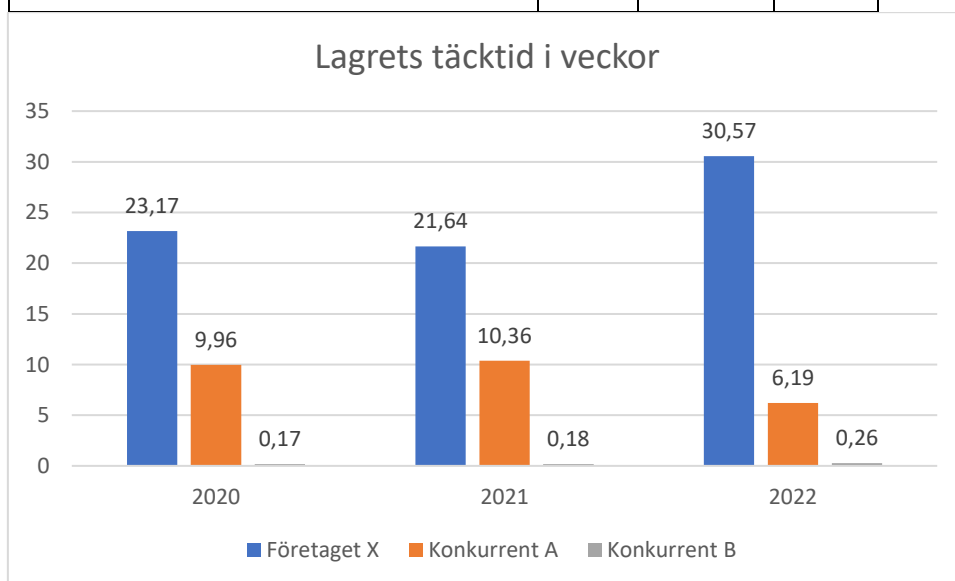
Figur 13 Kassalikviditet

Grafen visar att kassalikviditeten har varit dålig för konkurrent A, god för företaget X och från god till dålig för konkurrent B.

4.2.4 Lager

Tabell 13 Lagrets täcktid i veckor

Lagrets täcktid i veckor	2020	2021	2022
Företaget X	23,17	21,64	30,57
Konkurrent A	9,96	10,36	6,19
Konkurrent B	0,17	0,18	0,26

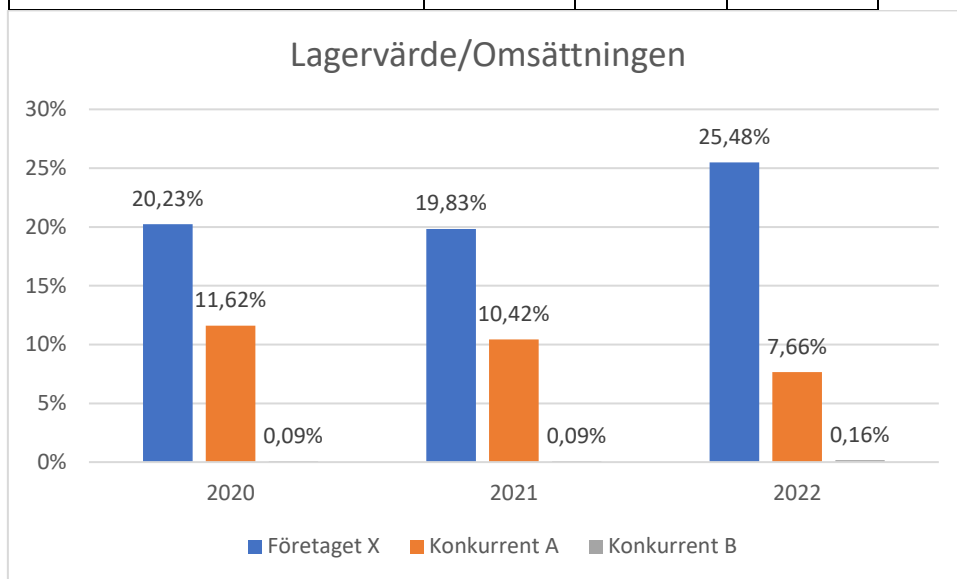

Figur 14 Lagrets täcktid i veckor

Grafen visar att lagrets täcktid har varit snabbt för konkurrent B, god för konkurrent A och långsamt för företaget X.

Tabell 14 Lagervärde/Omsättningen

Lagervärde/Omsättningen	2020	2021	2022
Företaget X	20,23 %	19,83 %	25,48 %
Konkurrent A	11,62 %	10,42 %	7,66 %
Konkurrent B	0,09 %	0,09 %	0,16 %

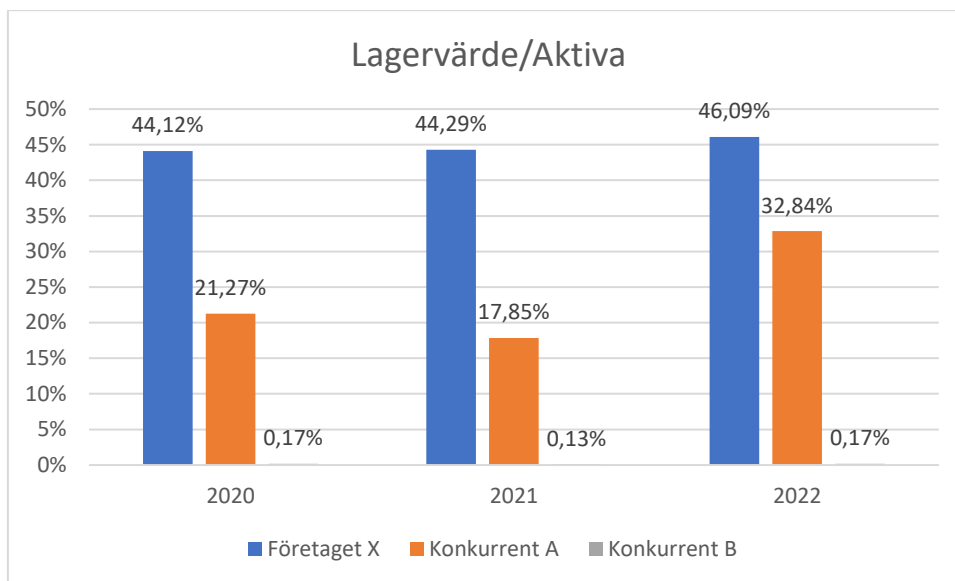

Figur 15 Lagervärde/Omsättningen

Grafen visar att lagervärde till omsättning är högst för företaget X, konkurrent A ligger i mitten och konkurrent B har lägst.

Tabell 15 Lagervärde/Aktiva

Lagervärde/Aktiva	2020	2021	2022
Företaget X	44,12 %	44,29 %	46,09 %
Konkurrent A	21,27 %	17,85 %	32,84 %
Konkurrent B	0,17 %	0,13 %	0,17 %

Figur 16 Lagervärde/Aktiva

Grafen visar att lagervärde till aktiva är högst för företaget X, konkurrent A ligger i mitten och konkurrent B har lägst.

5 DISKUSSION

I diskussionkapitlet analyseras de resultat som presenterades i resultatkapitlet och det diskuteras de samband de har med de valda teorierna i kapitel två.

Till början diskuteras intervjun med företaget X och hur deras ekonomistyrningsmetoder håller ihop med de valda teorierna i kapitel 2.1 och sedan analyseras bokslutsrapporternas prestationsmått om hur det har gått för företaget X både i och för sig och i jämförelse med konkurrenterna.

5.1 Företaget X ekonomistyrning

Diskussionen om analysen och jämförelsen behandlas enligt de tre teman som har använts i presentationen av resultaten och de använda begreppen speglas i teorin.

5.1.1 Planering

Som det framkommer av intervjun gör företaget X inte långsiktiga planer med den interna redovisningens metoder utan företagsverksamheten pågår enligt den situation som är i hand och i den kortsiktiga framtiden. Denna metod enligt teorin som behandlades i del 2.1.1 begrepp är operativa då det handlar om plötsligt framkommande situationer och det

taktiska för att det kan förutses till några månader i framtiden då företaget har resurser att utföra arbetet. Företaget X har en liten del av omsättningen från underhållskontrakt men det planeras inte till någon budget för att företaget avstår från budgetering.

Företaget X utför resultatplanering med kostnader, prissättning och volym med likheter till med teorin som behandlades i delarna 2.1.4–2.1.7 om resultatplanering. Företaget observerar volymen av historisk information om hur många arbetstimmar som har blivit utförda till kunder och vilken andelen av tiden är som har gått till annat än till direkt arbete till kunder. Detta klassificeras som verklig volym och kapacitetsutnyttjande. Företagets metod för kostnaderna identifieras som väsentlighetsprincipen med rörliga kostnader som är varorna till projekten och fasta kostnader är alla andra företagets kostnader som delas med verklig volym för att beräkna kostnad per volymenhet som är arbetstimme.

För prissättningen använder företaget X den kostnadsbaserade vinstpåläggsmetoden då de räknar ut för en offert vad kostnaderna är för arbetet och lägger på vinstmarginalen.

5.1.2 Uppföljning

Företaget X har som prestationsmått att ha en viss summa pengar på bankkontot och följer situationen om hur mycket pengar anländer och avgår. Även om företaget X inte använder budgetar i sin verksamhet, har deras följlning av den ekonomiska situationen likheter med en rörlig budgeterad balansräkning och kassaflödesbudget som skrevs i teoridelarna 2.1.8–2.1.10 om budgetering. Avvikelsen till budgetering är att det inte planeras i förväg när inbetalningar och utbetalningar kommer att ske och på grund av detta är inte känt beräknad bankkontots saldo på olika tidpunkter i framtiden.

Ett prestationsmått som företaget följer är hur mycket som har blivit fakturerat. I del 2.1.2 Extern redovisning och 2.1.3 Intern redovisning skrevs det om att företag kan använda redovisningsprogram eller ERP-systemet för att uppfölja den ekonomiska situationen. Företaget X använder ett ERP-system, även om de har systemet så har företaget svårigheter att uppfölja deras fakturering på grund av att ERP-systemet inte fungerar enligt företagets behov.

5.1.3 Analys

Av den slutförda räkenskapsperioden får företaget kommentarer av revisorn och företaget gör analys om lagervärde, på det fria egna kapitalet, resultatet och kostnader. Med att analysera lagrets storlek och justera det är enligt teorin 2.2.5 lager att ett stort lager binder företagets kapital och om lagret är litet utför det risken att varorna tar slut. Lagervärdet som nämnts ovan och resultatet har samband med företagets mått om det fria egna kapitalet. Resultatet ses från nettomarginalet som överförs från resultaträkningen till balansräkningen och ökar eller sänker på det fria egna kapitalet, även de andra lönsamhetsmått med omsättningen i nämnaren som beskrevs i 2.2.1 Lönsamhet bygger på kostnadsstrukturen som leder till nettomarginalet som företaget reagerar på då de ser har det skett förändringar i kostnader.

5.2 Bokslutsrapporter

I diskussionen om bokslutsrapporter analyseras prestationsmått som visades i resultatkapitel 4.2.1–4.2.4 om prestationsmått och definitionerna hittas i teorikapitel 2.2. Detta görs via att observera hur det har gått för företaget X och sedan jämföra det med konkurrenterna. I jämförelsen betraktas det skilt på de två konkurrenterna. Medeltal har inte använts för att konkurrent A och konkurrent B har så stora skillnader att ett medeltal skulle förvränga resultaten.

5.2.1 Lönsamhet

Företaget X omsättning steg år 2021 som sedan sjönk år 2022. Bruttomarginalen försämrades under år 2021 men höjdes till bästa resultat under observationsperioden år 2022. De andra marginalmåten det vill säga EBITDA, EBIT, vinstmarginal och nettomarginal steg under varje år. Den största ökningen var 2021 då omsättning steg och år 2022 då omsättningen sjönk men företaget X behöll en marginalhöjning i marginalmåten. Företaget X har förbättrat sin lönsamhet under observationsperioden. Till och med år 2021 då bruttomarginalen var minst steg lönsamheten.

Konkurrent B hade som företaget X en ökad omsättning år 2021 och förminskad år 2022 men året var mera volatilt. Konkurrent A hade ökning år 2021 och en stark tillväxt 2022. Lika som med omsättningen hade konkurrent B en volatil förändring i lönsamheten som

steg år 2021 och sjönk år 2022. Bruttomarginalen var det enda som höll en stabilare nivå. Konkurrent B:s lönsamhet mätt i alla marginalmått är på sin helt egna nivå med mycket bättre resultat än företaget X. Konkurrent A har däremot haft svårigheter, år 2021 var deras bruttomarginal högst men alla andra marginalmått låg lite ovan eller under noll procent. År 2020 var lite bättre än 2021 men år 2022 har det förbättras lite även om deras bruttomarginal har sjunkit. Sammandraget för lönsamheten är att företaget X har en stabil tillväxt och en bättre lönsamhet än konkurrent A men är en god bit från konkurrent B:s lönsamhet.

5.2.2 Soliditet

Företaget X:s skuldsättningsgrad har varit på en god nivå med 32 % åren 2020 och 2021 och år 2022 med en stigning till 41 %. Räntetäckningsgrad visar att företaget X har god förmåga att betala sina räntekostnader. Närmare granskning av skuldsättningsgraden och räntetäckningsgraden visar att företaget X inte har långfristig skuld och den kortfristiga skulden har åren 2020 och 2021 varit vid 11 % relaterat till omsättningen och vid 24 % till den aktiva. År 2022 har den varit 16 % till omsättningen och 29 % till aktiva.

Konkurrent B skuldsättningsgrad har varit ganska lika företaget X med kastning mellan 3 till 6 % åt båda hållen och räntetäckningsgraden var över det dubbla jämfört med företaget X varje år. Konkurrent A har däremot varit kraftigt skuldsatt och haft räntetäckningsgraden över ett, men under de tre åren från 2020 till 2022 var skuldsättningsgraden som högst år 2021 med 3613 % och räntetäckningsgraden 0,28. Som en påminnelse att räntetäckningsgraden bör vara ett för att företaget ska klara av att betala skuldens ränta.

5.2.3 Likviditet

Företaget X:s kassalikviditet åren 2020 och 2021 har varit cirka två som har kommit neråt år 2022 då den var 1,7. För att företaget kan betala sina kortfristiga skulder delas rörliga aktiva utan varulager med kortfristiga skulder och resultatet bör vara över ett. För kassalikviditet är det uträkningen som ovan med inkludering av varulager. Företaget X:s kassalikviditet är 3,8 åren 2020 och 2021, 2022 var den 3,3.

För konkurrent A var balanslikviditeten under ett och kassalikviditeten lite över ett under hela observationstiden. Konkurrent B hade nästan lika tal i både balanslikviditet och kassalikviditet med företaget X. År 2020 var det 3,2 som var bättre än företaget X i balanslikviditet men sämre i kassalikviditet. År 2021 var det 5,2 som var i båda likviditetsmått bättre än företaget X. År 2022 var det 1,3 som i båda likviditetsmått var sämre än företaget X.

5.2.4 Lager

Företaget X lager var relaterat till omsättning åren 2020 och 2021 vid 20 % och till år 2022 ökade det till 25,5 %. Lagervärdet av aktiva låg vid 44 % åren 2020 samt 2021 och steg till 46 % år 2022. Samtidigt har lagrets täcktid ökat från cirka 22-23 veckor åren 2020–2021 till cirka 31 veckor år 2022.

Konkurrent A:s lagervärde relaterat till omsättningen sjönk från år 2020 11,6 % till 7,7 % år 2022. Lagervärdet relaterat till aktiva har varierat mellan 17,9-32,8 % och lagrets täcktid låg vid tio veckor åren 2020 och 2021 har sjunkit till sex veckor år 2022. Konkurrent B:s lagervärde relaterat till omsättningen och aktiva är vid 0,1-0,2 % och täcktid under en vecka. Företaget X har större lager än konkurrenterna på alla mått och täcktiden har stigit så att den är över ett halvt år då konkurrent A:s täcktid på två månader har sjunkit och konkurrent B har hållits under en vecka.

5.3 Sammandrag av diskussionen

Företaget X följer till en viss grad de valda teorierna om ekonomistyrning. Vid resultatplaneringen finns det ett starkt samband som är lik teorin. Övrigt gör företaget planering under räkenskapsperioden då de följer kassaflödet och resursanvändningen för den närliggande framtiden och analyserar vissa prestationsmått efter räkenskapsperioden. I resultaten skrevs att företaget X inte har intresse att växa verksamheten och målet är inte att maximera vinsten. Även trots detta har företaget lönsamhet ökat under den observerade perioden och dess lönsamhet är på en god nivå jämfört med konkurrent A och det kan finnas potential att höja på lönsamheten med tanke på konkurrent B:s lönsamhetsmått.

Företaget X:s soliditet och likviditet är ganska lika konkurrent B:s förutom i räntetäckningsgraden som konkurrent B har bättre. Konkurrent A är på en sämre nivå i alla prestationsmått av soliditet och likviditet. För lagervärde och täcktid har företaget X de högsta värden som har växt under observationsperioden. Kortfristig skuld har också ökat vid den sista räkenskapsperioden och de två värden har samband till företagets balanslikviditet som syns som försämring år 2022.

5.4 Metoddiskussion

Studiens empiriska del påbörjades med den kvalitativa intervjun för att undersöka företaget X:s ekonomistyrning före analysen av nyckeltalen utfördes. Detta gjordes på grund av att boksluten inte skulle leda intervjuguiden åt något specifikt håll. Företaget X och respondenten var samarbetsvilliga under hela studiens gång och intervjun fungerade väl för att få insy på företaget X:s ekonomistyrning. Respondenten kunde svara på frågorna om hur företaget gör sin redovisning trots att det fanns vissa luckor i terminologin både från respondenten och intervjuaren. Finska är mitt andra modersmål så det fanns inte problem med att intervjua på finska. För att kurserna under utbildningen har varit till största del på engelska och denna forskning och källor varit på svenska. Så har inte terminologin på finska varit på samma nivå som den engelska och svenska terminologin. För studien har en bok om redovisning på finska studerats för att bestyrka den finska terminologin. Det som blev oklart av intervjun frågades efterhand med tillägsfrågor som kompletterade svaren som förstärkte validiteten och reliabiliteten av den kvalitativa metoden.

Analysen av boksluten gjordes som kvantitativ i studiens empiri kunde ha valts som kvalitativ metod istället då dokument analyserades men för det gjordes uträkningar för analysen var kvantitativ lämpligare. Bokslutsrapporterna var lätta att komma åt från Virre och rapporterna var ganska lika i posterna så det var lätt att göra och fylla dem på samma botten. Konkurrent A hade ändringar i sitt bokslut för år 2021 som kom fram då boksluten för 2021 och 2022 överfördes till Excel. Det beslöts att använda den ändrade versionen för år 2021 som syns i 2022 bokslut. Finansiella nyckeltal är inte standardiserade men eftersom det har beskrivits hur de använda finansiella nyckeltal tolkas i denna forskning har validiteten och reliabiliteten uppnått en hög grad.

Eftersom det är frågan om en fallstudie är det inte avsikt att generalisera resultaten i validitet och på grund av att företaget X är ett småföretag och deras anonymitet har skyddats är det inte möjligt att göra undersökningen på nytt med tanke på reliabiliteten.

6 SLUTSATSER

Studiens syfte var att undersöka hur det går för företaget X med att jämföra företaget med konkurrenter. Studien påbörjades med att undersöka forskningsfrågan ”använder företaget X intern redovisning och budgetering för att planera och uppfölja sin ekonomiska situation?” för att få insy på hur företaget X:s ekonomistyrning påverkar deras ekonomiska situation. Sedan observerades företaget X:s och konkurrenternas bokslutsrapporter för de tre senaste räkenskapsperioder för att svara på forskningsfrågan ”Vilken position har företag X jämfört med konkurrenterna i samma storleksklass?”.

Som undersökningen har visat utför företaget X delvis intern redovisning enligt de teorier som har valts till denna undersökning men företaget X använder inte budgetering som huvudsaklig metod. Fokuset ligger på att uppfölja situationen under räkenskapsperioden och planera enligt uppnådd insikt för den nära framtiden. Företaget X:s utförda interna redovisning kan ses i bokslutsrapporter genom att lönsamhet, soliditet och likviditet är på en god nivå och att det finns förutsättningar att förbättra. Främst läggs märke till att likviditeten och soliditeten har försämrats då kortfristiga skulder har ökat samtidigt som lagervärdet också har ökat och lagervärdet närmar sig hälften av totala aktiva och täcktiden ligger på 30 veckor.

Företaget X:s position jämfört med konkurrenterna är i mitten. Företaget X utför sig bättre än konkurrent A i lönsamhet, soliditet och likviditet. Jämfört till konkurrent B ligger företaget X efter i lönsamhet men är lika i soliditet och likviditet. Prestationsmått av lagervärde och lagrets täcktid ligger företaget X bakom konkurrenterna.

Som svar till rubriken och syftet för undersökningen ”Hur går det för företaget?” är att det går bra. Även om företaget X:s mål inte är att växa eller maximera vinsten så har företaget gjort ett positivt resultat som har förbättrats under observationstiden och räntabiliteten är på en god nivå.

6.1 Studiens begränsningar

I denna studie valdes det att använda deduktiv metod för att undersöka företaget X:s interna redovisning genom att först bilda de valda teorierna som sedan granskades med kvalitativ semistrukturerad intervju. Denna metod orsakade begränsningar i insyn om vilka metoder företaget X använder för deras interna redovisning och i efterhand granskat kunde till exempel balanserat styrkort ha varit en teori värt att undersöka för att ge en bra bild på företaget.

I den kvantitativa delen av studien analyserades finansiella nyckeltal för alla tre företag från deras bokslutsrapporter. Detta gav insyn på företaget X:s och konkurrenternas utveckling under den granskade perioden. För att småföretag inte behöver skriva kommentarer till bokslutsrapporter och det har inte intervjuats beträffande bokslutsrapporternas innehåll. Är det inte möjligt att veta om företaget X, eller konkurrenterna för den delen. Ifall de har haft tillfälligt ökning eller förminskning i balansräkningens poster. För det synliga är situationen under den sista dagen av räkenskapsperioden.

6.2 Förslag till vidare undersökningar

I denna studie betraktades bruttomarginal som var varornas kostnader. Detta gav insyn på andelen av kostnader men inte intäkter av de sålda varorna. Som förslag att undersöka inom säkerhetsteknikbranschen är kalkylmetoder av kostnaders uppbyggnad och prissättning för att få insyn på vilken andel av intäkter företagen får av själva arbetet och vilken är varornas andel av intäkterna.

Källor

- Andersson, G., & Funck, E. (2020). *Ekonomistyrning Beslut och handling*. (3 uppl.) Studentlitteratur.
- Asiakastieto. (2024). *Yrityshaku*. <https://www.asiakastieto.fi/web/fi/>
- Ax, C., Johansson, C., & Kullvén, H. (2009). *Den nya ekonomistyrningen* (4 uppl.). Liber.
- Bell, E., & Bryman, A. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder* (3 uppl.). Liber.
- Bokföringslag* (30.12.1997/1336). Finlex. <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1997/19971336#L1P4a>
- Jones, J., Tayler, W., & Warren, C. (2019). *Financial and Managerial Accounting*. (15:e uppl.). Cengage.
- Leskinen, M. (2020). *Toimitilaturvallisuus ja sähköiset turvallisuusjärjestelmät*. Sähköinfra Oy. <https://www.turva-alanyrittajat.fi/doc/toimitilaturvallisuus.pdf>
- Parjanen, N. (2019). *Pystyykö kirjanpitäjä havaitsemaan yrityksen ajautumisen konkurssiin?*. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/171350/Parjanen_Noora.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Patent- och registerstyrelsen. (1.1.2024). *Handlingar i bokslutsanmälan till handelsregistret*. https://www.prh.fi/sv/bokslut/handlingar_i_bokslutsanmalan.html
- Revisionslag* (18.9.2015/1141). Finlex. <https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2015/20151141>
- Skärvad, P. (2020). *Företagsekonomi 100*. (19 uppl.). Liber.
- Tracy, J., & Tracy, T. (2020). *How to read a financial report*. (9 uppl.). Wiley.

Bilagor

Intervjuguide på svenska

1. Vad för bakgrund har ni inom redovisning?
2. Vilka arbetsuppgifter har ni i företaget relaterat till redovisning?
3. Kan ni beskriva på vilka sätt företaget X planerar sin ekonomi?
4. Använder ni budgetar för planering?
5. Innehåller det resultatbudget, budgeterad balansräkning och kassaflödesbudget?
6. Använder ni resultatplanering för planering och på vilket sätt?
7. Kan ni berätta om vilka prestationsmått ni använder för planering och uppföljning?
8. Kan ni beskriva hur ni uppföljer den ekonomiska situationen under räkenskapsperioden?
9. Hur ofta granskar ni den ekonomiska situationen?
10. På vilket sätt analyseras räkenskapsperiodens resultat?
11. Har ni något annat att tillägga om er interna redovisning och hur ni planerar och uppföljer er ekonomiska situation?

Intervjuguide på finska

1. Minkäläinen tuntemus teillä on laskentatoimesta?
2. Mitä työtehtäviä teillä on liittyen laskentatoimeen?
3. Voitteko kuvailla miten yrityksenne suunnittelee talouttaan?
4. Käytättekö budjetoimia suunnitteluun?
5. Sisältääkö se tulosbudjetin, tasebudjetin ja kassabudjetin?
6. Käytättekö kannattavuuslaskemaa suunnitteluun ja millä tavalla?
7. Voitteko kertoa mitä taloudellisia tunnuslukuja käytätte suunnitteluun ja seurantaan?
8. Voitteko kuvailla miten seuraatte taloudellista tilannetta tilikauden aikana?
9. Miten usein seuraatte taloudellista tilannetta?
10. Millä tavoin analysoitte tilikauden tulosta?
11. Onko teillä jotain lisättävää teidän sisäisestä laskentatoimestanne ja kuinka te suunnittelette ja seuraatte teidän taloudellista tilannettanne?